

Marcela Rusu

În primele ei roluri, Marcela Rusu întruchipa în fel și fel născocirile iubirii, era sfârșită de dor, rivea priviri amăgitoare, se lăsa îmbătată de dulceața propriei ei grații, sugera aroma piericii în răcoarea nopții de vară. Mîngierea nu era altceva decît lîngușire, această perfectă și nebună armă a minciunii. Grația era suculentă, farmecul, ispititor, iar vocea, o vioară tremurătoare, răscolind pînă în străfundul sufletului. Ceea ce oferea atunci Marcela Rusu era poizghita de deasupra a talentului și, de ce să n-o spunem, a sufletului ei.

Cu anii, învelișul acesta s-a dat la o parte, pentru a dezvălui o multă vreme ne bănuită actriță, care putea exersa partituri extrem de grele, în do major. Poate că memoria e înșelătoare, dar se pare că miracolul s-a produs odată cu interpretarea rolului Femeii-comisar din piesa lui Vișnevski, *Tragedia optimistă*.

Marcela Rusu și-a luat în mînă personajul — și așa va face de multe ori, după aceea — cu o energie, am spune, bărbătească, dacă nu ar exista în ea cea subtilă și machiavelică superioritate feminină, cu o pasiune, fiică a polemicii și a curajului.

Energie, polemică, pasiune, curaj, cuvinte puternice, care vor caracteriza jocul Marcellei Rusu în piesele unde va interpreta roluri principale, fie că sînt de Edward Albee sau de Aurel Baranga. Nu întotdeauna ea procuror al bărbaților, dominîndu-i, însă, tot timpul, dispunînd de acel arsenal inefabil al femeii, alcătuit din zîmbet, lacrimă și inteligență.

„Terrorismul în doi”, care e dragostea, uniunea antagonică, care e cuplul, unde fiecare dintre soți pîndește cu răbdare eroarea fatală a celuilalt, hărțuiala cumplită, de dans al morții, din *Cui îi e frică de Virginia Woolf?*, vor deveni teme frecvente ale dramelor cu umor amar, cu glume electronice, prin care va trece actrița.

Dar performanța e alta. E a stărilor existențiale, a speranței și a disperării, cînd lumea apare ca un festival al lășității, al vulgarității și al prostiei, într-o vreme a bănuiei, a suspiciunii și a disprețului, cînd

nici o înmormîntare nu e mai tristă decît îngroparea unei iluzii. Așa ne apare Marcela Rusu în *Viața unei femei*, rol-cheie în cariera ei dramatică, unde atinge virtuțile unei tragediene. Sub exasperarea biciuitoare, Marcela Rusu ascunde sfîșierea unei tandreți infinite, iar dincolo de pasiunea hrănită de furie și de resentiment, într-o diatribă în care folosește pumnalul, șiful și stiletul (bineînțeles, ca instrumente ale spiritului...), se află, de fapt, curajul savantului ce-și observă cu luciditate masacrul propriei sale vieți.

Pesimism halucinant, veselie neliniștită, ironie perversă, ris înghețat, scurtcircuitul unui strigăt sugrumat, rugăciune crispată, asemenea stări de spirit izbutesc să realizeze portretul unei femei care parcurge, în fața noastră, un lung drum al miniei, printr-o acrobație a inteligenței, spre a atinge limanul unui pămînt prea făgăduit.

Pe această cale plină de spini, unde a lăsat în urmă cioburile visurilor de altădată, pămîntul prea făgăduit nu este o nouă minciună, ci demnitatea regăsită, capacitatea de a privi adevărul drept în față.

O priveam pe Marcela Rusu în timp ce răspundea aplauzelor însoțind căderea cortinei la *Viața unei femei* și auzeam glasul ei de vioară, interpretînd, cu ani în urmă, cu o nesfîrșită nostalgie, un ciutec, un ciutec al cărui text nu mi-l amintesc, dar, ce importanță au cuvintele, cînd e vorba de muzică...

Ion Mihăileanu